

Kwaliteit vraagt
stabiliteit, vertrouwen
en ademruimte.

Geen kwaliteit zonder werkbare tijd

De Onderwijsspiegel 2026 toont dat vele basisscholen het moeilijk hebben. Hij toont ook de grenzen van een beleid dat veel vraagt maar te weinig ruimte laat om gericht te verbeteren. Wie kwaliteit belangrijk vindt, kijkt niet alleen naar resultaten maar zorgt ook voor goede voorwaarden zodat kwaliteit kan groeien.

Bijna één op de vijf basisscholen krijgt een ongunstig advies. Dat is ernstig en vraagt om een duidelijke reactie. Maar de oplossing is niet om scholen nóg harder te laten werken. Wat schoolteams echt nodig hebben is tijd om samen te overleggen, duidelijke keuzes te maken en een ondersteuning die ook echt helpt in de klas. Want er wordt veel van hen verwacht.

De invoering van de nieuwe minimumdoelen, de taalexperthen, gedragsexperthen, pionierscholen, minder marge voor pedagogische studiedagen, schrappen van facultatieve vakantiedagen, een chaotische hervorming van de levensbeschouwelijke vakken, het komt allemaal tegelijkertijd op de scholen af. Niet elke maatregel is op zich problematisch. De moeilijkheid zit in de optelsom. Ze vragen allemaal tijd, aandacht en uitvoering binnen dezelfde schoolrealiteit, bij dezelfde teams en in dezelfde schoolweek. Die extra druk kunnen scholen missen als kiespijn. Dat geldt zeker voor de hervorming van de levensbeschouwelijke vakken die uiteindelijk compleet voorbij gaat aan de doelstelling uit het regeerakkoord: de organisatie beter en haalbaar maken.

De inspectie pleit ook voor lange professionaliserings-trajecten, voor meer professioneel overleg. In de praktijk is daar steeds minder tijd voor. Zelfs de pedagogische studiedagen worden begrensd. Leraren krijgen almaar minder ademruimte om hun kernopdracht goed te doen. Dat moet anders. Het COV wil twee uren professionaliseringstijd in de kernopdracht én een dringende afbouw van de plage-uren. Kwaliteit bereik je niet met versnipperde professionalisering of met uren die gratis bovenop de al zware werkdruk gepresteerd worden.

De les van deze Onderwijsspiegel is dus niet dat scholen te weinig verantwoordelijkheid dragen. Wel dat je maar verantwoordelijkheid kan nemen als het beleid duidelijke grenzen stelt, stap voor stap werkt en genoeg steun biedt. Je kan niet tegelijk meer regels maken, meer veranderingen doorvoeren, sneller willen werken én besparen en dan verrast zijn dat scholen vastlopen. Goede kwaliteit bereik je nooit zonder werkbare tijd.

TEKST
Marianne Coopman

BEELD
Soldatooff